

Při zákonné povaze předpisu § 18, odst. 3 zák. čís. 126/1933 Sb. z. a n., jenž byl vydán k zachování pořádku ve věcech tiskových a u něhož pro trestnost dostačí již překročení stanovené normy, aniž pachatele omlouvá neznalost vyhlášky zákazu, ledaže byla její znalost stěžovateli absolutně znemožněna (viz rozh. čís. 2705 sb. n. s. a Zm II 267/34), nebo neschopnost pochopiti tendenci tiskopisu či jakýkoliv zvláštní důvod jeho skutku (§ 238 tr. z., rozh. čís. 5194 sb. n. s. tr.), jsou bezvýznamnými úvahy rozsudkové, pokud uvádějí, že podobné zákazy jsou uveřejňovány v denním tisku, že obžalovaný jako hostinský průměrné inteligence, jenž odebírá časopisy, musel poznati u časopisu »N. S. Funk« jeho tendenci, že mu byla odňata doprava a že je na čsl. území zakázán, resp. že se měl o tom přesvědčiti, a neučinil-li tak, že trestně zodpovídá za tuto hrubou nedbalost. Proto nemají stejně významu ani námitky stížnosti obracející se s hlediska zmatečnosti podle § 281, čís. 5 tr. ř. proti této části rozsudku a vytýkající nedostatek důvodů pro tyto výroky, že zákazy jsou uveřejňovány v denním tisku, že obžalovaný je odběratelem časopisu a že »N. S. Funk« sleduje určité tendence. Pokud se konečně stížnost obrací proti rozsudkovému zjištění, že zákaz ve smyslu § 10, odst. 2 cit. zák. byl uveřejněn v Úředním listě, námitkou, že dotyčné číslo Úředního listu nebylo přečteno při hlavním přelíčení a není součástí spisů, stačí pouze podotknouti, že se stěžovatel ani nepokouší tvrditi, že by údaje rozsudku v tomto směru odporovaly skutečnosti, tedy, že by zmíněný zákaz v Úředním listě snad uveřejněn nebyl. Zmateční stížnost bylo proto zamítnouti.

Čís. 5283.

Zlaté věci, zůstavší po kremaci mrtvol v jejím popelu, patří do pozůstalosti zpopelněných osob; zaměstnanec krematoria, který si je beze svolení oprávněných zástupců pozůstalosti ponechá, dopustí se krádeže (nikoli zpronevěry).

(Rozh. ze dne 27. dubna 1935, Zm I 961/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných V. M. a J. P. do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 12. června 1934, jímž byli uznáni vinnými, a to 1. V. M. zločinem krádeže podle §§ 171, 173 a 176 II c) tr. z. a 2. J. P. přestupkem krádeže podle §§ 171 a 460 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost V. M. napadá rozsudek nalézacího soudu ze zmatečných důvodů čís. 5, 9 a), b) a 10 § 281 tr. ř.

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř. vytýká, že nemá opory ve spisech a nedá se opřít o výsledky průvodního řízení ani o doznání skutkový závěr rozsudku, že si obžalovaný V. M. chtěl ponechat a zpeněžit zlato a zlaté zuby, pocházející z kremace mrtvol.

Výtka je bezdůvodná, neboť sám stěžovatel ve svém konstitutu výslovně doznal, že větší část nalezeného zlata odváděl, co však bylo u něho nalezeno, si ponechal, chtěl to později zpeněžit, a dále, že zlato bral pro sebe pouze v nepřítomnosti obžalovaného P. Z toho je tedy zjevný úmysl obžalovaného toto zlato si přivlastnit a nemůže býti řeči o nějaké neúplnosti rozsudku v tom směru.

Je pravda, že rozsudek se nezabývá obhajobou obžalovaného, že šlo o věci pána nemající, nikomu nepatřící, *res nullius*. Námitkou právního omylu (§ 2 lit. e tr. z.) se však obžalovaný nehájil a proto se jí nemusil soud zabývat. Právní pak posouzení, zda jde o věci ničí, přísluší do oboru působnosti zrušovacího soudu.

Přisvědčiti dlužno právnímu názoru stěžovatelovu, že obec plzeňská jako vlastnice krematoria ujednávala s dědici zemřelého, jehož mrtvola měla býti spálena, smlouvu o dílo a měla podle této smlouvy pouze nárok na smlouvenou odměnu za kremaci. Jako byla povinna dědicům vydati popel zůstavitelův a neměla na něj nároku, tak neměla nároku ani na zlaté věci nebožtíkovy, jež po kremaci byly v popelu nalezeny. Ty patřily do pozůstalosti, neboť řečená smlouva o dílo neopravňovala obec ani nikoho jiného ku přivlastnění si něčeho, ať popela, ať jiných věcí, které zároveň s mrtvolou byly vydány záru. Nešlo tedy naprosto o věci ničí a neměl proto ani obžalovaný právo k okupaci věcí těch (§ 382 obč. zák.), leda že by byla pozůstalost, zastoupená přihlášenými dědici, dala zřejmě na jevo svoji vůli věci ty jako svoje nepodržeti a tedy je opustiti (*res derelictae*), ve kterémžto případě by ovšem příslušelo právo okupační každému státnímu občanu podle § 386 obč. z., a tudíž i obžalovanému. Takovéto výslovné vzdání se vlastnictví obžalovaný však ani netvrdil, vyjma jediný případ části chrupu zesnulého H., kterou prý mu jeho manželka ponechala, což však zmateční stížností ani neuplatňuje. V pochybnosti pak nelze předpokládati, že by někdo chtěl opustiti své vlastnictví (§ 388 ob. z. obč.). Nelze však mluvit ani o nálezu zlata v popelu osob žehem pohřbených, poněvadž nešlo o věci ztracené, t. j. věci, jež byly na místě držiteli neznámém nebo nepřístupném (§ 349 ob. z. obč., Sb. n. s. tr. čís. 858, 2906).

Byly a zůstaly tedy zlaté věci, po kremaci v popelu shledané, věcmi pro stěžovatele cizími, k jichž okupaci stěžovatel práva neměl, neboť patřily do neujaté pozůstalosti (*hereditas jacens*) osob zpopelněných. S toho hlediska je právně bez významu i poukaz stěžovatelův na to, že při hromadných kremacích nebylo lze rozlišiti, ze které mrtvoly jednotlivé kusy zlata pocházely.

Úmysl obžalovaného, odnítí věci ty z cizí držby bez přivolení vlastníka pro svůj užitek, vyplývá zřejmě z jeho již citovaného doznání, že chtěl později ony zlaté věci, jež si do bytu odnesl, zpeněžit. Že souhlas držitele a vlastníka k tomu neměl, plyne z toho, že se, jak doznáno, souhlasu representantů pozůstalostí osob zpopelněných ani nedovolával. Že by byl obžalovaný zlato při kremaci nalezené vza! domů jen do prozatímní úschovy, tím se ani při přeličení nehájil a neodpovídá to ani jeho zodpovídání se, podle něhož je zamýšlel zpeněžit.

Názor stěžovatelův, že nešlo o krádež, nýbrž o zpronevěru zlatých věcí, obžalovanému svěřených, poněvadž v okamžiku trestného skutku byly v jeho detenci, nelze srovnati se stanoviskem zákonodárce, jenž v § 306, druhá věta tr. z. mluví o odcizení věcí na pohřebištích v úmyslu zjištném a odkazuje činy ty k potrestání pro krádež (§§ 172 a 460 tr. z.). Výtka zmatku podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. tedy neobstojí; zmatek pak podle § 281, čís. 9 b) tr. ř. není proveden.

Není však odůvodněn ani zmatek podle § 281, čís. 10 tr. ř., neboť obžalovaný nebyl odsouzen pro zločinnou kvalifikaci § 176 II b) tr. z., jak stěžovatel mylně za to má a kterou potírá, nýbrž podle § 176 II c) tr. z., o kteréž se ve stížnosti nezmiňuje. Ostatně rozsudek při vyměření trestu nevzal za přitěžující okolnost dvojí kvalifikaci činu jako zločinu a nebyl tudíž obžalovaný kvalifikací podle § 176 II c) tr. z. zkrácen.

Čís. 5284.

V smysle § 1 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n. ide o dokonany zločin, keď pachateľ v úmysle udat' padelok vyhotovil už aspoň jeden padelok spôsobilý k udaniu, alebo aspoň pracoval na vyrobení takého padelku.

Zhotovil-li však pachateľ len padelok absolutne nespôsobilý k oklamaniu a jeho pomôcky a spôsoby práce nemohly ešte viesť priamo k vyrobeniu padelku aspoň relatívne spôsobilého k udaniu a nebolo-li vytvorené, že by pachateľ, pokračujúc v zdokonalovaní pomôcok, mohol takýto padelok vyrobiť, treba jeho činnosť posúdiť s hľadiska ustanovení trestného zákona o pokuse.

Zásada, že pokus trestného činu pri použití prostriedkov absolutne nespôsobilých nie je trestný podľa ustanovení o príslušnom trestnom čine, nevytvára prípadné potrestanie pachateľa podľa iného ustanovenia trestného zákona (na pr. podľa § 5 zák. čís. 269/1919 Sb. z. a n.).

(Rozh. zo dňa 30. apríla 1935, Zm IV 541/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Jozefovi M. a spol., obžalovaným zo zločinu padelania peňazí, na základe 1. odst. § 35 por. nov. z úradnej moci zrušil rozsudky oboch nižších stolíc v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvej stolice k novému pojednávaniu a rozhodnutiu; zmätočné sťažnosti obžalovaných poukázal na toto rozhodnutie.

Dôvody :

Proti rozsudku odvolacieho súdu ohlásil zmätočnú sťažnosť 1. obž. Jozef M. do viny a trestu, 2. obž. Ján M. do vysokého trestu. Zmätočné sťažnosti neboly bližšie odôvodnené.

Najvyšší súd, majúc v smysle posledného odstavca § 385 tr. p. povinnosť skúmať, či sa tu nevyskytujú vecné dôvody zmatku v neprospech obžalovaných, sa presvedčil, že v rozsudku odvolacieho súdu, resp. v rozsudku prvostupňového súdu neboly zistené všetky skutočnosti, rozhodné pre posúdenie činu obžalovaných, najmä čo do jeho kvalifikácie.